

ביצד פרק שני יבמות

(א) לקמן כח: (ב) ג' לקמן
 כח: קדושין יג: (ג) א' לקמן
 כח: שבעה נזכר בספרות ט.
 ח. י"א. (ד) ג' נשתין טו: ב"מ
 לת. הוריות ג' (ה) כל זה
 כפי' אינו א' ו' ב"ב כהה"א
 דפ' כ' רש"י

תורה אור השלם

1. ואשה אל אחותה לא תקח לציר לצלות עקובה עליה בחייה: ויקרא י"ח

גליון הש"ס

גמ' בשעה שנקשו צרות. ע' קדושין דף ג ע"ב דמ"ה אי נסי:

מוסף רש"י

ג' אחיו שנים מהן נשואין שתי אחיות וגו'. ומתו ונפלו לפני השליש, הרי אלו חולצות ולא מתייבמות. לפי ששתיים זקוקות לו מקודש שני אחיו, וזיקה הו' כקלת קדושין, ואי מייבם חלה מנייהו קנסו, אמות זקוקות כחיה, וזקוקות הו' חולצות, אצל חלצה בעיה דלא אלים למייהו כאחות אשה מהם להפטר בלא כלום (יגדיל ח:).

מזים אחד. ורחמנא אמר את בית אחיו (דברים כה) בית אחד הוא בונה [למקן מד]. ואינו בונה שני בתים: ולמיפטרה אידך. זזיקה כנוסא דמיא וכ"ש זיקה ומאמר: גזירה שמה יאמרו שתי יבמות הבאות משני בתים. ונפלו צנת אחת כנוסא דמיא דלמיא דלמיא שהראשונה הזקוקה לבעל השנייה ואחיה למימר נמי תתייבם חלה ומיפטרה אידך: משום מאמר ולא מאמר. ספק מאמר קונה ספק אינו קונה: ביצד אחד. כגון מתני' דהו שני אחיו וכו' נמי מית חד זקוקה להאי לחודיה ורמיא עליה הלך אע"פ שלא כנסה עש שנוגד השלישי הוה ליה כייבם ולצוקף נולד: אצל שני יבמים:

פוט' נאצרתתן. תימה אמאי לא קאמר בשבעת דהאי כי לקח אחת מן נשי רחובין לא יקח מנשי שמעון כלום ולא מנשי רחובין. מנשי רחובין לא יקח לפי שמתית אחד אין לו לייבם אלא אחת והאחרות פטורות. וגם מנשי שמעון לא יקח כי האחת הערוה לזותה שלקח א"כ כל נשי שמעון הם זרות ערוה. וזוהו נובל למחך דלא חשב למתני פטור בשלש האחרות שנפלו עם אותה שמיים דשפטיא הוא שאין לו לייבם מאצרתתן אלא אחת וזוהו שריפה יקח לו דכלהו חויה ליה. אצל הד' האחרות כהו' אסורות לו וזכיהו ה"ל למכתב פוטור דאצרתתן כי' לראשי' אצל מ"מ קשה דהוי קאמר אי דנפול בזה אחר זה הוי נמי דר' שמעון סבר הכא י' זיקה חזקה כנוסא דמיהו ה' האחרין דבשני יבמין לא אמרין זיקה כנוסא וה"י כיון דלאית הרבה יבמות אין לו לומר דר' שמעון דזיקה כנוסא דמיהו משום דלא דעינן אחיה מטה יקח ואין הזיקה מיוחדת וע"ש אמאי נקט דנשואין ד' זוגי (אסורי) כי נמי אינם נשואין רק ב' אחיות ושהו נשואין נביות אחת הדבר דכייבם אי מהן טולן פטורות. ונראה אל הקדוש דפי קאמר שניה שבזוג זו ושניה שבזוג זו מיירי שיש שמונה אחין נשואים אחת שניה נשואה ושתי אחיות ושתי נשואות ובה נשוא כל א' וא' אחת מהן. והשתתף הראשון שמת אשתו מתייבמת והשניה יולאה משום (אחות) ערוה אשת מי שמת שני ערוה לזאת הראשון וכן טולן אשת מי שמת בארבעתן מיבעי ליה ועוד תניא ר"ש פוטור בארבעתן אל אחותה לא תקח לצרור * בשעה שנקשו צרות זו לזו לא יאה לך ליקוחין אפי' באחת מהן אלא אמר רב אשי אי דנפול בזה אחר זה הכי נמי הכא במאי עסקינן דנפול בבת אחת ורבי שמעון סבר לה כרבי יוסי הגלילי דאמר אפשר לצמצם רב פפא אמר בייבם ואח"כ נולד פליג ר"ש בנוגד ואח"כ ייבם לא פליג. ותרומיהו לרבנן איצטרך א' ולא זו אף זו קתני תניא בוותריה דרב פפא ותיבתא דר' אושעיא שני אחים בעולם אחד ומת אחד מהם בלא ולד ועמד השני הוה לעשות מאמר ביבמתו ולא הספיק לעשות בה מאמר עד שנוגד לו אה ומת הראשונה יוצאה משום אשת אחיו שלא היה בעולמו ושניה או חולצת או מתייבמת עשה בה מאמר ואח"כ נולד אה או שנוגד לו אה ואח"כ עשה בה מאמר ומת הראשונה יוצאה משום אשת אחיו שלא היה בעולמו ושניה חולצת ולא מתייבמת

מבית אחד יבומי חדא ואיפטור אידך לא דרלמא אין זיקה כבנוסה והוו להו שתי יבמות הבאות משני בתים אלמא מספקא ליה וכי תימא מדאורייתא ה"ג דמייבמא חדא ומפטרא חדא ומדרבנן הוא דאסור גזירה משום שמה יאמרו ב' יבמות הבאות משני בתים חדא מייבמא ואידך מיפטרא בולא כלום והא טעמא דר"ש משום מאמר ולא מאמר הוא דתניא אמר להם רבי שמעון לחכמים אם מאמרו של שני מאמר אשת שני הוא בועל ואם מאמרו של שני אינו מאמר אשת ראשון הוא בועל אמר ליה אבבי ולא שני לך בין זיקת יבם אחד לזיקת שני יבמים דלמא כי אר"ש זיקה כבנוסה דמיהו ביבם אחד אבל בשני יבמין לא ומי שני ליה לר"ש והתניא כלל אר"ש כל שהלידה קודמת לנשואין לא חולצת ולא מתייבמת נשואין קודם ללידה או חולצת או מתייבמת מאי לאו ביבם אחד וקתני לא חולצת ולא מתייבמת לא בשני יבמים אבל ביבם אחד מאי הכי נמי או חולצת או מתייבמת אי הכי אדתני נשואין קודמין ללידה או חולצת או מתייבמת ליפלו וליתני בדידה בד"א בשני יבמים אבל ביבם אחד או חולצת או מתייבמת כולה בשני יבמין קמיידי ואלא מאי כללא ועוד מתיב רב אושעיא ג' אחיו שנים מהן נשואין שתי אחיות או אשה ובתה או אשה ובתה או אשה ובתה הרי אלו חולצות ולא מתייבמות ור"ש פוטור ואי ס"ד קסבר ר"ש זיקה כבנוסה דמיהו לייבם לקמייתא ותיפטור אידך אמר רב עמרם מאי פוטור נמי פוטור בשניה והתניא ר"ש פוטור בשתייהו אמר רבא שניה שבזוג זה והשניה שבזוג זה קא טעי רבא בארבעה זוגי חדא דאו או קתני ועוד ר' שמעון פוטור בארבעתן מיבעי ליה ועוד תניא ר"ש פוטור בשתייהו מן החליצה ומן הייבום שנא' יואשה אל אחותה לא תקח לצרור * בשעה שנקשו צרות זו לזו לא יאה לך ליקוחין אפי' באחת מהן אלא אמר רב אשי אי דנפול בזה אחר זה הכי נמי הכא במאי עסקינן דנפול בבת אחת ורבי שמעון סבר לה כרבי יוסי הגלילי דאמר אפשר לצמצם רב פפא אמר בייבם ואח"כ נולד פליג ר"ש בנוגד ואח"כ ייבם לא פליג. ותרומיהו לרבנן איצטרך א' ולא זו אף זו קתני תניא בוותריה דרב פפא ותיבתא דר' אושעיא שני אחים בעולם אחד ומת אחד מהם בלא ולד ועמד השני הוה לעשות מאמר ביבמתו ולא הספיק לעשות בה מאמר עד שנוגד לו אה ומת הראשונה יוצאה משום אשת אחיו שלא היה בעולמו ושניה או חולצת או מתייבמת עשה בה מאמר ואח"כ נולד אה או שנוגד לו אה ואח"כ עשה בה מאמר ומת הראשונה יוצאה משום אשת אחיו שלא היה בעולמו ושניה חולצת ולא מתייבמת

שמה יאמרו שתי יבמות ב'. פירש בקונטרס שנפלו צנת אחת כר' יוסי הגלילי דאמר אפשר לנמנע ועי"ל כגון שהראשונה היא ערוה לאחיו השני שמת שלא הייתה זקוקה לו כלל:

והא טעמא דר"ש משום מאמר ולא מאמר הוא דתניא וכו'. הו"מ לשני דלדבריהם דרבנן קא"ל: דתניא אמר ר"ש ב' ויהא דאמר צפ' ר"ג (לקמן נא): דר"ש סבר דמאמר קונה קנין גמור היינו לענין שאין ציאה ומאמר אחריו אצל לא עבד לה כנוסא:

ועוד מתיב רב אושעיא. כאן מוכיח כפיר' דרבי אושעיא לאו היינו רב אושעיא דההיא דפ' הדר בעירובין (ד' סח. ושם) דקסבר התם ר' אושעיא דאין ברירה וצפוק צמח דביצה (ד' לו: ושם) אית ליה לר' אושעיא ברירה: רבי

היינו לענין שאין ציאה ומאמר אחריו אצל לא עבד לה כנוסא:

ועוד מתיב רב אושעיא. כאן מוכיח כפיר' דרבי אושעיא לאו היינו רב אושעיא דההיא דפ' הדר בעירובין (ד' סח. ושם) דקסבר התם ר' אושעיא דאין ברירה וצפוק צמח דביצה (ד' לו: ושם) אית ליה לר' אושעיא ברירה: רבי

ערוה ושניה משום זרותה: וקטעי רבא צנך ארבעה זוגי. דמתני' דס"ד דרבא דמיידי כשנפלו כולן לפני יבם אחד מדמתרין שניה שבזוג זה ושניה שבזוג זה וטעות הוא צידה חדא דלו או קתני או אשה ובתה כו' אלמא לאו כולה צנת ציאת עסקינן. ועוד. א"כ דלולה צנת ציאת עסקינן שהיו ג' אחים שנים מהם נשואין שתי אחיות ושתי נשואות ובה נשוא כל א' וא' אחת מהן. והשתתף הראשון שמת אשתו מתייבמת והשניה יולאה משום (אחות) ערוה אשת מי שמת שני ערוה לזאת הראשון וכן טולן אשת מי שמת בארבעתן מיבעי ליה ועוד תניא ר"ש פוטור בארבעתן מיבעי ליה ועוד תניא ר"ש פוטור בשתייהו מן החליצה ומן הייבום שנא' יואשה אל אחותה לא תקח לצרור * בשעה שנקשו צרות זו לזו לא יאה לך ליקוחין אפי' באחת מהן אלא אמר רב אשי אי דנפול בזה אחר זה הכי נמי הכא במאי עסקינן דנפול בבת אחת ורבי שמעון סבר לה כרבי יוסי הגלילי דאמר אפשר לצמצם רב פפא אמר בייבם ואח"כ נולד פליג ר"ש בנוגד ואח"כ ייבם לא פליג. ותרומיהו לרבנן איצטרך א' ולא זו אף זו קתני תניא בוותריה דרב פפא ותיבתא דר' אושעיא שני אחים בעולם אחד ומת אחד מהם בלא ולד ועמד השני הוה לעשות מאמר ביבמתו ולא הספיק לעשות בה מאמר עד שנוגד לו אה ומת הראשונה יוצאה משום אשת אחיו שלא היה בעולמו ושניה או חולצת או מתייבמת עשה בה מאמר ואח"כ נולד אה או שנוגד לו אה ואח"כ עשה בה מאמר ומת הראשונה יוצאה משום אשת אחיו שלא היה בעולמו ושניה חולצת ולא מתייבמת

(ממני) [מאי]: